

Nytt fra landbruksforvaltningen

Nyhetsbrev nr. 2 Juni 2023

Jordbruk

Tørke-Tilskudd ved produksjonssvikt
NLR - fagartikler angående tørke
Jordvern
SMIL og NMSK-strategi
Landbrukets HMS-tjeneste
Strømstøtte
Drenering og hydrotekniske tiltak
Treplanting langs vassdrag
Regionalt miljøtilskudd i jordbruket-RMP

Skogbruk

Skogbrannfare
Skogfond
Barkbiller
Ungskogpleie
Drone

Vilt

«Redd kalven»

Jordbruk

Tørke - Tilskudd ved produksjonssvikt (avlingsskade)

Det ser dessverre ut til at vi igjen får en skikkelig tørkesommer og vi ser allerede nå konturene av alle utfordringene dette skaper. Flere har begynt å melde tilbake til oss, og det dukker spesielt opp en del spørsmål knyttet til vanning. Vi har derfor tatt opp dette med Statsforvalteren som i sin tur denne uken har hatt møte med Landbruksdirektoratet.

Man kan søke om tilskudd ved vesentlig svikt i planteproduksjon på grunn av klimatiske forhold det ikke er mulig å sikre seg mot.

Fra i år er det elektronisk registreringskjema for produksjonssvikt, dette gjør du via Landbruksdirektoratets [hjemmesider](#). Det er viktig å lese igjennom pkt. 1 «Før du søker».

Før du søker må du ha meldt fra om svikten til kommunen via [digitalt meldeskjema](#), pr. telefon eller e-post. Dette må du gjøre så fort som mulig og i vekstsesongen. Vi prøver å ta en befarings hos alle som melder ifra.

De som har tilgang på vanning, må benytte dette for å kunne bli tilkjent erstatning. Vi anbefaler at man forsøker å få til fullgod vanning på de mest prioriterte kulturene, fremfor å klare en halvgod løsning på alt – med forutsetning om at dette er relatert til kapasiteten på anlegget.

Kort om ordningen

- Tilskudd forutsetter at foretaket har drevet på en faglig forsvarlig måte og gjort det som en normalt kan regne med for å forebygge tap.
- Bare skader som skyldes klimatiske forhold gis det tilskudd for.
- Avlingen i skadeåret må være mindre enn 70 prosent av gjennomsnittsavlingen for vekstgruppen for å utløse grunnlaget for tilskudd. Det vil si at det er en egen risiko på 30 prosent.
- Produksjonssvikten må ha en klimatisk årsak det ikke er mulig å sikre seg mot.
- Tilskudd forutsetter at det er godt dokumentert at det er en klimatisk skade som er årsak til produksjonssvikten.

Foto: Morten Jensen

Ved grovfôrproduksjon og husdyr anbefales nå følgende for å dokumentere fôrproduksjon og fôrforbruk framover:

- Kartfest beite, antall dyr og dager (Beiteskjema)
- Forbruk av annet fôr
- Bruk av utmarksbeite
- Bruk av fôrbeholdning utover i sesongen

Dokumentasjonen er viktig dersom det blir behov for å søke erstatning for produksjonssvikt, slik at du får det du har krav på.

Åpne NLR fagartikler angående tørke

Norsk landbruksrådgiving har samlet mye av kunnskapen og erfaringen fra tørkesommeren 2018 i fagartikler som du finner her:

- [Når, hvor og hvordan skal vi vanne korn, gras og... | NLR Innlandet](#)
- [Dette lærte vi av tørken i 2018 | NLR Innlandet](#)
- [Gjenlegg i tørkeår | NLR Innlandet](#)

Jordvern

I disse dager søker vi om midler fra Landbruksdirektoratet for å utarbeide jordvernstrategi for Moss og Råde kommuner. Norge har lite jordbruksareal sammenlignet med mange andre land. For å sikre matproduksjonen er det derfor viktig med et sterkt jordvern, kombinert med bedre utnyttelse av tilgjengelige jordbruksarealer. Samtidig må jordvern balanseres mot andre samfunnsbehov. Fremtidens utfordringer krever en helhetlig jordvernstrategi. Strategien understreker at kommunene er særdeles viktige aktører i jordvernarbeidet og det er avgjørende at jordvern vektet høyt i lokal arealpolitikk.

Landbruksminister Sandra Borch oppfordrer derfor kommunene til å utarbeide egne kommunale jordvernstrategier. Dette taler for at jordvernstrategi bør utarbeides også for våre kommuner.

Fordelene med en slik strategi kan være at kommunene fastsetter tydelige ambisjoner og tallfestede mål for maksimal, årlig omdisponering av dyrka mark. Dette må være tilpasset kommunens situasjon mtp. arealressurser- og utvikling. Det vil også komme klarere frem hva slags strategiske grep kommunen planlegger for å nå målet. Videre blir det med et tallfestet mål mulig å evaluere om kommunen når de målene som er satt for jordvern.

Strategi for Spesielle miljøtiltak i jordbruket og Nærings- og miljøtiltaksmidler i skogbruket

Landbruksforvaltningen har utarbeidet et utkast til Strategi for spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL) og Nærings- og miljøtiltaksmidler i skogbruket (NMSK) for Moss og Råde kommuner. Denne kommer ut på høring i sommer. Dette er Landbruksforvaltningen i Moss og Råde sin første SMIL- og NMSK-strategi etter at Moss og Rygge ble slått sammen til én kommune. I påvente av nye regionale føringer for miljøordningene i landbruket, ble det vurdert som hensiktsmessig å avvente med ny strategi til disse trådte i kraft i starten av 2023. Erfaringene med felles strategiplan er gode og bør videreføres. Moss og Råde har flere viktige fellesområder hvor en koordinert innsats og en felles strategi vurderes å være mest hensiktsmessig (for eksempel Vansjø og Kurefjorden med tilhørende

kystbekker), samt at kommunene i stor grad har de samme behovene og utfordringene.

Landbrukets HMS-tjeneste

Vi skjønner at mange er bekymret for årets avling – dersom du har behov for å snakke med noen kan det være aktuelt å ta kontakt med landbrukets HMS-tjeneste. Norsk landbruksrådgivning kan gi råd og veiledning gratis innenfor gitte rammer til alle i landbruket, uavhengig av HMS-avtale. I vårt område kan du ta kontakt med Aase Maren Hesleskaug tlf. 901 08 296 eller Guro Dragsund tlf. 915 88 326. Les mer om krisebistand på Norsk landbruksrådgivning sine nettsider.

Strømstøtte

Vi minner om at neste frist for å søke om strømstøtte er 31. august for jordbruksforetak, veksthusforetak og vanningslag. Mer informasjon om søknaden finner du [her](#).

Søknader som er sendt, men som ikke er utført enda, kan trekkes ved å sende en e-post til oss. Deretter kan det samme arealet søkes på nytt med høyere tilskuddssats.

Drenering og hydrotekniske tiltak

Dreneringssats

I forbindelse med årets landbruksoppgjør er det foreslått å øke satsene for systematisk drenering av dyrkamark til kr 4.000,- pr. da og kr 61,- pr. l.m for graving av åpne avskjæringsgrøfter og annen drenering. De nye satsene vil være gjeldende fra 1. juli 2023. Du kan lese mer om tilskuddssatsene [her](#).

Hydrotekniske tiltak

Utbedring av hydrotekniske anlegg - SMIL-søknad
Har du en gammel bekkelukking med for dårlig kapasitet eller ødelagte inntak/nedløpskummer kan det søkes om SMIL-midler til dette. Ta kontakt med Øivind Akselsen i NLR som utarbeider planer som brukes som grunnlag for SMIL-søknaden. Har du spørsmål, ta kontakt med Morten Jensen på telefon eller e-post.

Treplanting langs vassdrag

Har du landbrukseiendom med en bekk eller elv som renner langs jordet ditt? Kan det egne seg å plante busker eller trær på noe av bekkestrekingen for å etablere kantvegetasjon?

Bekker og elver har mange viktige funksjoner i naturen. De er viktige for insekter, fugl, fisk og andre dyr. De er selvfølgelig også transportåre for både vann og næringsstoffer. Kantvegetasjon med busker og trær langs vassdragene våre har mange positive effekter, blant annet med å redusere kanterosjon, holde tilbake næringsstoffer,

Regionalt miljøtilskudd i jordbruket (RMP)

Eksempler på aktuelle tilskuddsordninger:

Mekanisk ugrasbekjempelse i radkulturer

Dette tilskuddet skal stimulere til å bruke metoder for å bekjempe ugras uten bruk av plantevernmidler. Husk at det ikke gis tilskudd dersom det benyttes plantevernmidler mot ugras før høsting, unntatt ved nedsviing av potetris.

Tilskudd til blomsterstriper for pollinerende insekter

For å bedre livsbetingelsene for insekter i jordbrukslandskapet kan man så pollinatorvennlige blomsterstriper. Tilskuddet skal kompensere for kostnader ved frøblandinger, bortfall av høstbar avling og arbeidet med å så og skjøtte områdene.

Det kan gis tilskudd til:

- Tilsåing av pollinatorvennlige blomsterstriper på jordbruksareal
- Skjøtsel av naturlig blomsterrike kantsoner

Hvert foretak kan maksimalt få tilskudd til 5000 meter for pollinatorvennlige striper på jordbruksareal, og 200 meter for soner som grenser til jordbruksareal (naturlig blomsterrik kantsone).

redusere flom og være en viktig biotop for mange arter.

Vannområdene Morsa og Glomma Sør har trær som kan deles ut gratis til grunneiere som kan tenke seg å plante trær langs vassdragene sine. I tillegg kan det være muligheter for å få tilskudd til utplanting gjennom SMIL-ordningen. Dette betyr at du nå har mulighet til å gjøre en stor miljøinnsats, uten å få utgifter til hverken trær eller planting. Hvis du kunne tenke deg å plante ut noen få eller mange trær, ta kontakt med landbrukskontoret så hjelper vi deg videre!

Fangvekster som underkultur

Fangvekster kan sås i voksende korn, oljevekster, belgvekster, radkulturer eller mais.

De vil som underkultur i annen avling gi bedre beskyttelse mot erosjon og tap av næringsstoffer.

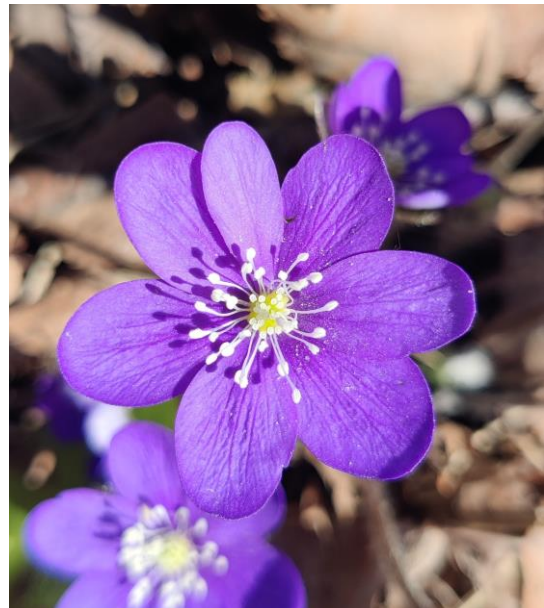

Foto: Hanne Sælid

Tiltaksklasse	Foreløpig sats (kr/m)
Egen stripe, generell frøblanding	10
Egen stripe, regional frøblanding	20
Tilgrensende kantsone	10

For mer informasjon om regionalt miljøtilskudd og disse ordningene, se [her](#). Ved spørsmål, kontakt Morten Jensen.

Skog

Skogbrannfare

Grunnet stigende temperaturer og minimalt med nedbør, er gress-, lyng- og skogbrannfaren stor i vårt distrikt. Det er et generelt bålforbud på sommeren, men det åpner egentlig opp for at det for eksempel er lov å grille på stranden eller på tilrettelagte grill- og bålplasser som er godkjent av kommunen. Nå er det imidlertid forbud mot all bruk av åpen ild nær brennbar vegetasjon. Forbudet omfatter all bruk av åpen ild som kan antenne gress, skog og lignende, og gjelder f.o.m. 08.06.2023 t.o.m. 29.06.2023. Det kan forlenges om situasjonen tilsier det, eller oppheves tidligere om det kommer nedbør av betydelig mengde.

SKOG-BRANN

Åpen ild i skog og utmark er **forbudt** fra 15. april til 15. september

FOREST FIRE
Any form of open fire or flame is prohibited in woods and fields between 15 April and 15 September.

WALDBRAND
Offenes Feuer im Wald und Feld ist in der Zeit vom 15. April bis 15. September verboten.

POŻARY LASÓW
Używanie obwartego ognia w lasach i na terenach nieuprawnych jest zabronione od 15 kwietnia do 15 września.

ЛЕСНОЙ ПОЖАР
Разводить костёр/открытый огонь в лесах и на полях запрещено с 15-го апреля по 15-е сентября.

Scan me

dsb
Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap

Skogbrann meldes til tlf. 110

Retningslinjer for skogsdrift og skjøtsel i skogbrannsesongen

For å gjøre det mulig med skogsdrift også i tørre perioder ble det i 2018 laget nasjonale retningslinjer for skogsdrift og markberedning i skogbrannsesongen. Retningslinjene er utarbeidet i samarbeid mellom flere brannvesen, skogeierorganisasjonene, MEF, DSB og Skogbrand.

Retningslinjene ble i fjor revidert etter ny skogbrannfareindeks, disse gjelder også for skogbrannsesongen 2023:

[Retningslinjer-for-skogsdrift-og-skjotsel-i-skogbrannsesongen](#)

Skogeier kan skrive ut og henge opp plakater i egen skog om skogbrannfare:

Alternativ 1.

[Skogbrann plakater_norsk.pdf \(skogbrand.no\)](#)

Alternativ 2.

[Skogbrannplakat | Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap \(dsb.no\)](#)

Meteorologisk institutt beregner fare for skogbrann

Denne skogbrannfareindeksen er et nyttig hjelpemiddel for å vurdere skogbrannfaren, men vær oppmerksom på at det likevel kan være noe lokale forskjeller. Husk derfor å sjekke farevarsel på Yr.

- <https://www.yr.no/nb/farevarsler>
- <https://skogbrannfare.met.no/>

Skogfond

Grunnet ferieavvikling hos Statsforvalteren, vil det ikke bli utbetalt skogfond i uke 28, 29 og 30. Siste utbetaling før ferien blir 7. juli. Refusjonskrav som skal utbetales før ferien må derfor være levert inn og godkjent av kommunen før dette.

Barkbiller

NIBIO er ute med årets første sonevise risikovarsel for barkbiller. Grunnet høye tall ved første barkbilletelling i slutten av mai, er risikoen vurdert til å være middels risiko lokalt. Se NIBIO.no – tema skog – Skogskadeovervåkning i Norge for mer informasjon. Meld gjerne ifra til oss om du oppdager store barkbilleangrep.

Ungskogpleie

Viktigheten av ungskogpleie kan ikke gjentas nok ganger, og ungskogpleie er et tema som har fått stort fokus i det siste. For å øke aktiviteten og stimulere til at det gjøres ungskogpleie tidligere har vi endret på tilskuddssatsene. De nye satsene for ungskogpleie er som følger:

Ungskogpleie hvor snitthøyden etter rydding er opp til 4 meter:
50 % tilskudd, begrenset opp til kr. 500 /daa i tilskudd.

Ungskogpleie hvor snitthøyden etter rydding er mellom 4-10 meter:
30 % tilskudd, begrenset opp til kr. 200 /daa i tilskudd.

Rydding i bestand over 10 meter regnes som tynning.

Nye tilskuddssatser for ungskogpleie

Snitthøyden etter rydding
opp til 4 meter

50 % tilskudd.

Max. kr. 500 /daa i tilskudd.

Snitthøyden etter rydding er
mellom 4-10 meter

30 % tilskudd.

Max. kr. 200 /daa i tilskudd.

Bruk av drone

Bruk av drone i skogbruket er på vei inn. Landbruksforvaltningen i Moss og Råde var en av tre arrangører for to fagdager om nettopp bruk av drone i skogbruket. Se hjemmesidene til Statsforvalteren i Oslo og Viken for presentasjonene fra fagdagene.

Bruk av drone kan være interessant ifm. kontroll av refusjonskrav fra skogfond. Kontroll av gjennomførte investeringer som dekkes av skogfond er en lovpålagt oppgave kommunen har. I mange tilfeller ser vi at det hadde vært interessant å bruke drone som verktøy for å få oversikten for eksempel etter grøfterensk eller ungskogpleie.

Det vil ikke bli flydd drone av kommunen til kontroll eller annen aktivitet i skog uten samtykke fra grunneier/skogeier!

Vilt

Landbruksforvaltningen må dessverre meddele at Tore Opperud fra 1. august 2023 ikke lenger skal jobbe hos oss som viltforvalter. I denne forbindelse utlyste landbrukskontoret en 50 % stilling som viltforvalter. Frida Skovdahl Hovland fra Råde er tilbudt stillingen og starter opp til høsten.

«Redd kalven» – prosjektet er i gang

Redd kalven» er et prosjekt som ved hjelp av drone med varmesøkende kamera kan kartlegge hvor rådyrkalvene ligger. På den måten kan dyrene flyttes ut av jordet før det kjøres med slåmaskin.

Tilbudet, som er i regi av landbruksforvaltningen Moss og Råde, er et lavterskeltilbud som er kostnadsfritt for deg som skal kjøre slått. Ved å merke aktuelle områder i kart, kan vi lage forhåndsprogrammerte ruter for dronen, slik at kartleggingen blir effektiv i felt.

Vi er i full gang med dette prosjektet, og har til nå fløyet atten skifter fordelt på syv gårds- og bruksnummer.

Vi har ytterligere åtte bookinger i tillegg til de som kommer på kort varsel. Vi har i dag kun én drone, som gir oss noen kapasitetsproblemer. I tillegg sørger det gode været vi har i disse dager til at det er utfordrende med termisk kamera. Den gunstigste tiden er gjerne fra klokken 5 til 9 på morgenen. Da unngår vi at steiner og åpne felt blir varmet opp av solen og gir rom for feil-markeringer.

Bilder: Dronepilotene i full gang. Det er ikke lett å se kalven, men ved hjelp av det varmesøkende kameraet gjør de funn på jordet. Bilde til venstre: Dag Thu (venstre) og Lars Arne Pettersen (høyre).

Bilder: Kalven løftes bort fra jordet og bonden kan begynne med slått.

Bildet til venstre: Dag Thu holder rådyrkalven.

Vi håper det er interesse for å videreføre dette prosjektet neste år, og ønsker gjerne tilbakemeldinger fra dere som har booket oss i år.

Ved spørsmål eller booking kontakt Petter Kristian Saltnæs, tlf. 924 33 200.

Kontaktinformasjon landbruksavdelingen

Du kan nå oss på telefon 69 24 80 00 eller direkte:

Harald Urstad, Landbrukssjef
Harald.Urstad@moss.kommune.no
Mobil: 926 48 152

Frem til 1. august!

Tore Opperud, rådgiver vilt
Tore.Opperud@moss.kommune.no
Mobil: 919 14 457

Marius André Myhre, rådgiver skogbruk
Marius.Myhre@moss.kommune.no
Mobil: 940 27 288

Egil Holmsen, rådgiver konsesjon- og jordlovsaker
Egil.Holmsen@moss.kommune.no
Mobil: 908 51 784

Morten Jensen, rådgiver jordbruk
Morten.Jensen@moss.kommune.no
Mobil: 477 92 398

Hanne Sælid, rådgiver jordbruk
Hanne.Saelid@moss.kommune.no
Mobil: 456 55 169

Linker

Landbruksdirektoratets hjemmesider – elektronisk registreringsskjema for produksjonssvikt

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/jordbruk/ordninger-for-jordbruk/tilskudd-ved-produksjonssvikt?openStep=87af4add-5b11-408f-8268-cb8708683470-0>

Meldeskjema produksjonssvikt til kommune

<https://www.altinn.no/skjemaoversikt/landbruksdirektoratet/tilskudd-ved-produksjonssvikt-melding/>

Åpne NLR fagartikler angående tørke

Når, hvor og hvordan skal vi vanne korn, gras og... | NLR Innlandet

<https://www.nlr.no/fagartikler/korn/innlandet/nar-hvor-og-hvordan-skal-vi-vanne-korn-gras-og-potet>

Dette lærte vi av tørken i 2018 | NLR Innlandet

<https://www.nlr.no/nyhetsarkiv/innlandet/2023/dette-laerte-vi-av-torken-i-2018>

Gjenlegg i tørkeår | NLR Innlandet

<https://www.nlr.no/fagartikler/grovfor/dyrkingsrad/innlandet/gjenlegg-i-torkear>

Strømstøtte

<https://www.landbruksdirektoratet.no/nb/jordbruk/informasjon-om-stromstotte>

Regionalt miljøtilskudd

<https://www.statsforvalteren.no/siteassets/fm-oslo-og-viken/landbruk-og-mat/miljotiltak/regionale-miljotiltak/veileder-regionale-miljotilskudd-2023---med-forelopige-satser.pdf>

Retningslinjer for skogsdrift og skjøtsel i skogbrannsesongen

https://www.skogbrand.no/wp-content/uploads/2022/04/Retningslinjer-for-skogsdrift-og-skjotsel-i-skogbrannsesongen_april2022-1.pdf

Skogbrannplakat – Alternativ 1

https://www.skogbrand.no/wp-content/uploads/2015/10/Skogbrann_plakater_norsk.pdf

Skogbrannplakat – Alternativ 2

<https://www.dsb.no/veiledere-handboker-og-informasjonsmaterieell/brosjyrer-og-informasjonsmaterieell/skogbrannplakat/>

Skogbrannfareindeks

<https://www.yr.no/nb/farevarsler>

<https://skogbrannfare.met.no/>